

Datum
2020-09-30

Adress
August Palms plats 1

Diarienummer
SBN-2020-632

Yttrande

Till
Miljönämnden

Remiss från miljöförvaltningen - Förslag till Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030, dnr MN-2018-964

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden har fått förslag till Miljöprogram 2021-2030 på remiss för yttrande. I Malmö stads budget för 2020 fick miljönämnden i uppdrag att under 2020 ta fram ett nytt miljöprogram för 2021-2030. Det är ett strategiskt dokument som anger riktningen för Malmös långsiktiga arbete med miljöfrågor. Programmet är också Malmös lokala agenda för arbetet med den ekologiska dimensionen av Agenda 2030. Stadsbyggnadsnämnden ser i huvudsak positivt på Miljöprogrammets upplägg och inriktning.

Yttrande

I Malmö stads budget för 2020 fick miljönämnden i uppdrag att ta fram ett nytt miljöprogram för 2021 - 2030. Förslag till miljöprogram bygger på en övergripande målbild samt tre målområden som vardera har en målbild och fyra mål. Programmets tre målområden har prioriterats utifrån Malmös klimat- och miljöutmaningar. Miljöprogrammet är styrande för stadens nämnder och bolag och programmet är Malmö stads lokala agenda för arbetet med den ekologiska dimensionen av Agenda 2030.

Övergripande synpunkter

Stadsbyggnadsnämnden ser i huvudsak positivt på miljöprogrammets upplägg och inriktning. Förslag till Miljöprogram 2021-30 har ett tydligt och enkelt upplägg vilket är en mycket bra ingång. Texter är föredömligt korta, hierarkin från vision till indikator är tydligt och dokumentet upplevs ha en operativ ambition. Inledningen som anger varför miljöprogrammet har en stor roll i att hantera Malmös utmaningar och utveckling har ett bra anslag och målområdet klimat får en bra motivering.

En generell synpunkt är dock att upplägget saknar det djup och tyngd som krävs för att behov och motiv ska kunna förstås av utomstående och ha en hållbar ambitionsnivå fram till 2030. Det skulle vara en styrka om miljöprogrammet tydligare visar hur det kopplar an till FN:S Agenda 2030-mål, nationella miljö- och klimatmål samt Malmö stads KF-mål och budgetuppdrag. Därtill bör enligt Stadsbyggnadsnämnden programmet redovisa varför föreslagna indikatorer har valts, hur de mäts samt hur pågående miljö- och klimatarbeten inom Malmö stad och externt kan kraftsamla och tillsammans ge fart.

Koppling till översiktsplanen

Stadsbyggnadsnämnden anser att det är bra att miljöprogrammet anger att det är Malmö stads övergripande styrande klimat- och miljöprogram och här finns ett utmärkt tillfälle att förtydliga synergieffekter med översiktsplanen. Det är en styrka att de båda styrdokument, med sina olika roller, stärker och stödjer varandra i Malmös hållbarhetsarbete. Det finns beröringspunkter och kopplingar mellan översiktsplanens planeringsstrategier och miljöprogrammets delmål. Men det är också skillnad i huvudupplägg där miljöprogrammet har ambitionen att vara operativt genom att tydligt ange mätbara mål i både målformulering och utvalda indikatorer. Här går att jämföra med översiktsplanen, som kommunens samlade styrdokument för stadsplaneringen, som tar ett helhetsgrepp över stadsplaneringen och tydligt visar att andra styrdokument är en operationalisering av olika teman utifrån översiktsplanens ambitioner.

Det vore välgörande om en liknande struktur kunde användas för stadens klimat- och miljöarbete som då ska utgå från miljöprogrammet. Detta grepp saknas i miljöprogrammet där de operationaliserande styrdokument som respektive målområde berör behöver inventeras, sorteras och samtidigt ange om deras ambitionsnivå är tillräcklig eller behöver uppdateras.

Mål och indikatorer

Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att avsnittet Miljöprogrammet, som innefattar mål och indikatorer, har ett överskådligt och greppbart upplägg från övergripande målbild ned till indikatorer. Den beskrivande texten av de övergripande målområdena har en tydlig tråd till den övergripande visionsbilden. En generell synpunkt är att de valda målen behöver få en fortsatt bearbetning för att minimera överlappning samt att val av indikatorer genomförs omsorgsfullt.

Miljöprogrammets redovisade mål och indikatorer kommer att styra Malmö stads fortsatta miljö- och klimatarbete. Indikatorerna kan uppfattas som mål vilket ger ett stort inflytande på förvaltningarnas operativa arbete och redovisning av måluppfyllelse. Programmet behöver tydligare visa hur mål och indikatorer kopplar an till Agenda 2030-målen, nationella klimat- och miljömål samt Malmö stads KF mål. Därmed kan motiv till och effekt av mål och indikatorer blir förståeliga och relevanta.

Det vore också önskvärt om primärt berörda parter inom Malmö stad synliggjordes så att eventuella osäkerheter kring ansvarsområden minskar. Respektive mål och/eller indikatorer behöver adresseras inom Malmö stad så att insatsbehov från stadens förvaltningar tydliggörs. Detta gäller även för de delar där näringslivet och privatpersoner lyfts fram som viktiga aktörer och vilken förvaltning som ska arbeta med att initiera, facilitera och påverka dessa.

För att säkerställa att arbetet med att uppnå målen sker kontinuerligt och ger resultat anser nämnden att miljöprogrammet behöver förtydligas beträffande mätbarhet, tydlighet och krav på resultatframdrift. Därför bör fler miljöindikatorer göras mätbara och baseras på samma basår. Samtliga målsättningar bör också, där det är möjligt, omformuleras från målvärden ett givet år till att mätas i minsta årliga förändringstakt för att undvika att nödvändigt miljöarbete skjuts på framtiden.

En indikator som mäter areal jordbruksmark bör läggas till.

En indikator som mäter bräddning av avlopps- och dagvatten ut i kanalen samt i hamnen och Öresund bör läggas till.

Handling och uppföljning

Avsnittet Från ord till handling har enligt stadsbyggnadsnämnden en försiktig och neutralt beskrivande text vilken behöver bli skarpare. Det bör tydligare framgå att klimat- och miljömålsarbetet förväntas ingå i verksamheternas och nämndernas grunduppdrag samt att nämnderna ansvarar för sina verksamheters måluppfyllelse till 2030 och därför behöver följa upp och rapportera på minst årlig basis.

Avsnittet behöver också kompletteras med text kring förväntan om att stadens förvaltningar tar fram handlingsplaner utifrån miljöprogrammets mål. Handlingsplaner bidrar till att synkronisera uppföljning av mål och indikator samt underlättar uppföljning.

Det pågår en rad uppdrag och initiativ inom Malmö stad kring klimat och miljö (ex. vis Me-etMalmö, Green Deal, LFM30, Plusstad, Klimatomställning Malmö samt Klimatneutrala staden 2030) med höga ambitioner vilka inte lyfts fram i miljöprogrammet. För att synkronisera och rikta ambitioner och resurser behöver dessa uppdrag och initiativ beskrivas och miljöprogrammet behöver tydligare ge stöd och ambitionsnivå.

Det är även önskvärt att tydliggöra att synergieffekter med nya, utvecklade näringssektorer ger möjlighet till ökad sysselsättning för Malmöborna och ökar stadens robusthet och sociala hållbarhet.

Ordförklaring

Avsnittet Ordförklaring har fångat det mest väsentliga och behöver endast kompletteras något för att ge programmet bredare förståelse. Här är det fortsatt behov av att utveckla stringensen, få en förvaltningsövergripande samsyn i valda begrepp samt gemensamma definitioner. Det skulle också underlätta om dokumentets ordlista kompletteras med en översiktlig beskrivning av indikatorer, ex. vis basår, mätmetoder och var ansvaret för mätning ligger. Det ger även signal om behovet av ett innovativt och lärande arbetssätt så att miljöprogrammet skapar förutsättningar för en successiv förflyttning och omställning till ett hållbart Malmö.

ordförande

.....
Sofia Hedén (S)
.....

sekreterare

.....
Kristina Andersson
.....

Reservationer och särskilda yttranden

Åsa Ahnfeldt (SD) och Stefan Claesson (SD) med instämmande av Karin Ramsay (SD) lämnar in ett särskilt yttrande, bilaga § 277a.

Mårten Espmarker (MP) lämnar in ett särskilt yttrande, bilaga § 277b.

Mikael Andersson (V) lämnar in ett särskilt yttrande, bilaga § 277c.